

Aan Eva Hamelink, Elja van den Born-Vreugdenhil

Leusden, 18 mei 2021

Betreft: enkele opmerkingen bij de concept regiovisies Jeugdhulp.

Beste mevrouw Hamelink en mevrouw van den Born,

Dank voor de toegezonden notities.

Het gaf ons slechts korte tijd ze te lezen en onderling te bespreken. Voor afstemming tussen de participatie/cliëntenraden ontbrak elke tijd.

Vooraf een enkele redactionele opmerking

Het zou prettig zijn om letters of cijfers te gebruiken in plaats van neutrale opsommingstekens. Dat maakt de latere communicatie er over gemakkelijker.

Inhoudelijke hebben we o.a. de volgende opmerkingen en vragen.

- a. Wat weten we van de vragen/behoeften in de regio? Zou dat niet startpunt moeten zijn? (Op pagina 10 staat daartoe een toepasselijke slotzin.) Ook: over hoeveel gezinnen, jeugdigen praten we in de regio en bij de instellingen, wat zijn de knelpunten tussen vraag en aanbod en (financiële) mogelijkheden?
- b. Samenwerking van instellingen is een complex proces. Er zijn er vele tientallen voor de begeleidings- en behandelingsfuncties. De ontwikkeling van de samenwerking tussen de BSA-instellingen is proces dat al meerdere jaren loopt. Is het niet aan te raden toe te werken naar een beperkt aantal regionale instellingen met een sterke cliëntenraad en diverse maatschappelijke ankerpunten? (Zie E. Heijdelberg in Trouw d.d. 15 mei 2021)
- c. Pagina 3 eindigt met een drietal uitgangspunten:
 - a. Wat helpt de jeugdige en het gezin...? Mag dit ook zijn: wat wil de jeugdige en het gezin?
 - b. Kunnen professionals hun werk goed doen...? Mag dit zijn: welke professionals zijn daarvoor nodig? Hoe komt hun expertise optimaal (effectief en efficiënt) tot uitdrukking?
 - c. Kunnen we dat wat nodig is organiseren... Liever: hoe kunnen we dat wat nodig is organiseren en betalen?
- d. Pag. 4. Soms gaat samenwerking over gemeenten, soms over instellingen.
- e. Pag. 5. Indrukwekkend – en onhanteerbaar(?): 70 aanbieders specialistische begeleiding (hoe specialistisch is dat dan nog?), 90 voor specialistische behandeling (idem), 15 voor dagbehandeling + landelijke instellingen. Zie onze opmerking onder b.
- f. Pag. 6. BSA (B)lijken voor alle vormen van spec. beh/begl te zijn!?
- g. Wat zijn de trends? Groei aanmeldingen / uitstroom / aard van de hulpvragen / knelpunten in de zorg / verschillen tussen gemeenten/leeftijden. (Zie ook a.)
- h. Het opbouwen, versterken en benutten van lokale steunstructuren is een belangrijk aandachtspunt, m.n. bij doelgroepen uit de lagere sociaal-economische groepen. Succesfactor voor hulp is m.n. ook daar continuïteit, eenduidigheid, nabijheid/bereikbaarheid (juist (ook) buiten kantoor/schooltijden). Dit pleit ook voor sterke inzet op (verdere) facilitering van vrijwilligersprojecten (maatjes- of mentorprojecten, gezin in de buurt, homies, (parttime) pleegouderschap, Home-start, etc.)

- i. Bladzijde 9: 1 plan en 1 aanspreekpunt per gezin: hoe vaak wordt dit gerealiseerd? Het wordt al zo lang met mond en pen beleden, maar de praktijk laat vaak anders zien. Is het haalbaar gezien de verhoudingen tussen de instellingen? C.q.: wie mag de regie voeren? Eigenlijk de klant of diens primaire steunpilaar... Dit kan vaak een vrijwilliger zijn!
- j. Pagina 10: Prima slotzin in de 1^e alinea. Verdient openingszin te worden. De cliënt als vertrekpunt, niet het aanbod of de standaardprocedure.
- k. Pag. 12: Uitstekend om ook te focussen op het woningbouwbeleid. Nu worden soms kostbare voorzieningen (te lang) gebruikt omdat de jongere geen alternatieve woonplek kan vinden, of de jongere blijft in een spanningsvolle thuissituatie. Voor studerende jongeren is de (financiële) kloof tussen wonen in een gezinshuis (geen kosten, wel hoge beurs) en het huren van een eigen kamer vele honderden euro's per maand!
- l. Pag. 13: Versterken van eigen regie van jeugdige en of het gezin moet ook daadwerkelijk leiden tot andere opstelling van de instellingen, om te beginnen gebruik maken van de motivatie van de cliënt en geen frustrerende wachttijden aanhouden. Waar de cliënt of het gezin steun nodig heeft bij het voeren of verkrijgen van eigen regie zijn lokale steunstructuren van groot belang (zie opmerking bij h.)
- m. Pagina 14: de opmerkingen onder 3.2.5. gelden ook voor deze nota, voor het gemeentelijk beleid: wat willen de inwoners? Wat hebben zij nodig? Op welke wijze worden cliënten, gebruikers, betrokken bij het beleid van de instellingen en van de gemeenten?
- n. Pagina 16. Terecht wordt ingezet op versterking van de lokale voorzieningen. Zet de expertise van de gespecialiseerde hulpverlening in door middel van consultatie, supervisie, interventie, casuïstiekbesprekingen e.d.. Lang niet altijd hoeft verwijzing van de cliënt plaats te vinden (er gaat veel tijd zitten in het steeds weer 'kennismaken'), maar laat bij bijv. ASS, Dyslexie en AD(H)D zo snel mogelijk ter zake deskundigen de intake doen, onder regie van het wijkteam. Laat terugkoppeling altijd plaatsvinden via een vaste contactpersoon van het wijkteam. Stem in elk geval de intakeprocedures op elkaar af, zodat de cliënt niet vele malen – onderbroken door wachttijden – zijn verhaal moet doen (en zijn motivatie en vertrouwen verliest).
- o. Hoe evalueren we de geboden ondersteuning, hulp? En met welke consequenties?

NJI: Wat werkt bij integrale jeugdhulp

1. Continuïteit van zorg; 2. Regie bij de ouders/opvoeders of cliënt; 3. Duidelijk wie het aanspreekpunt is; 4. Gezamenlijke probleemanalyse; 5. Hulp op meerdere leefgebieden; 6. Concrete afspraken over werkwijze en werkprocessen; 7. Gebruik van effectieve interventies en richtlijnen; 8. Systematisch evalueren

Belemmerende factoren

- 1. Geneigdheid van professionals zaken over te nemen of buiten het kind te leggen, terwijl zij het kind en gezin juist moeten *empoweren* zelf hun problemen op te lossen.
- 2. Onvoldoende invloed van het kind op beslissingen (bijvoorbeeld tot tijdelijk uithuisplaatsing).
- 3. Gebrek aan coördinatie, waarbij de regievoering en samenwerking met verschillende hulpverleners niet goed verloopt.
- 4. Gebrek aan continuïteit in de hulpverlening met lange wachtlijsten, hulpverlening die niet goed op elkaar aansluit, telkens kortdurende trajecten met wisselende hulpverleners.

Met vriendelijke groet,
namens de Participatieraad Leusden,

Jan Burger